

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 30.10.2001
KOM(2001) 619 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

Rakenneindikaattorit

KOMISSION TIEDONANTO

Rakenneindikaattorit

YHTEENVETO

Tiedonannossa esitetään vuoden 2002 yhteenvetoraportissa käytettävä indikaattoriluettelo

Tässä tiedonannossa esitetään uusi indikaattoriluettelo vuoden 2002 yhteenvetoraporttia varten. Tiedonannossa kuvataan myös komission yksiköiden edistymistä uusien indikaattoreiden kehittämisessä ja viimevuotisen rakenneindikaattoriluettelon laadun parantamisessa viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Luetteloa on uusittu mahdollisimman vähäisin ja joustavin muutoksin

Tämä on toinen vuosi, jona komissio on valinnut tietyt rakenneindikaattorit. Viimevuotista luetteloa on muutettu vain vähän, jotta luettelo säilyisi mahdollisimman **muuttumattomana**. Se on tärkeää tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneen edistymisen vuosittaisen arvioinnin kannalta. Se myös mahdollistaa indikaattoreiden luotettavuuden ja laadun parantamisen jatkamisen. Luettelo on kuitenkin ollut **joustava**, ja siihen on otettu mukaan uusia poliittisia painopistealueita ilmentäviä indikaattoreita tai muuten entistä parempia indikaattoreita.

Luettelo on edelleen lyhyt ja sen eri alueet tasapainoisesti edustettuina

Indikaattoriluettelo on myös pidetty **lyhyenä**. Lyhyen luettelon etuna on, että sen avulla indikaattoreiden ilmaisemat poliittiset viestit voidaan kohdentaa paremmin. Eri alueiden välinen **tasapaino** on säilytetty siten, että kutakin viittä aluetta kuvataan kuudella indikaattorilla ja yleistä talouskehitystä viidellä indikaattorilla.

Tärkein muutos on ympäristöä koskevan alueen lisääminen

Rakenneindikaattoriluetteloon on otettu uusi, ympäristöä koskeva alue Göteborgissa kesäkuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston tulosten perusteella. Siihen kuuluvat uudet indikaattorit ovat ilmastonmuutos, kestävä liikenne, kansanterveyden uhat ja luonnonvarojen hallinta. Luetteloon on lisätty seuraavat parannetut uudet indikaattorit: naisten ja miesten palkkaerot, työn laatu, luonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkinnot ja verkostoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne.

Indikaattoreiden kehittämisessä ja parantamisessa on edistytty hyvin

Komission yksiköt ovat edistyneet hyvin uusien indikaattoreiden kehittämisessä ja olemassa olevien indikaattoreiden laadun parantamisessa. Edistystä on tapahtunut monen alueen indikaattoreiden kehittämisessä: potentiaalinen tuotanto, työn laatu, efektiivinen marginaaliveroaste ja keskimääräinen efektiivinen veroaste, osaamistalous, e-yhteiskunta, yritysdemografia, verkostoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne, yritysten rekisteröinti, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ympäristö. Tämän työn pohjalta luetteloon on otettu 9 uutta indikaattoria. Komission

yksiköt jatkavat ensi vuonna useiden alueiden indikaattoreiden kehittämistä. Osaamistaloutta kuvaavia yhdistelmä-indikaattoreita koskeva työ on määrä saada päätökseen ennen vuoden 2003 yhteenvetoraporttia, ja yhdistelmäindikaattoreita koskevaa kysymystä tutkitaan edelleen.

Rakenneindikaattorit

I. TAUSTAA

1. Maaliskuussa 2000 Lissabonissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston erityiskokouksessa unioni asetti strategiseksi tavoitteekseen, että *“siitä on tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestäväää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta”* (Eurooppa-neuvoston päätelmien 5 kohta). Lissabonin Eurooppa-neuvosto katsoi tarpeelliseksi keskustella säännöllisesti tavoitteen saavuttamisessa tapahtuneesta edistyksestä ja arvioida sitä yhteisesti sovittujen rakenneindikaattoreiden pohjalta. Tätä tarkoitusta varten se kehotti komissiota (36 kohta) *“...laatimaan saavutetusta edistymisestä vuosittaisen yhteenvedon erikseen sovittavien työllisyyttä, innovaatioita, talousuudistusta ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevien rakenteellisten indikaattorien pohjalta.”*

2. Tämän kehotuksen perusteella komissio hyväksyi 27. syyskuuta 2000 35 rakenneindikaattoria käsittävän luettelon, jonka perusteella päästiin sopimukseen neuvoston kanssa. Näitä rakenneindikaattoreita käytettiin komission yhteenvetoraportissa, joka annettiin Tukholman Eurooppa-neuvostolle. Indikaattorit osoittautuivat hyödyllisiksi, sillä niillä voidaan osoittaa ne osa-alueet, joilla tarvitaan vielä lisätoimia, ja mitata Lissabonissa sovittujen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä.

3. Tukholmassa maaliskuussa 2001 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa keskusteltiin komission yhteenvetoraportin ja rakenneindikaattoreiden pohjalta *“miten uudistaa eurooppalaista mallia ja saavuttaa EU:n strateginen päämäärä, josta päätettiin Lissabonissa seuraavaa vuosikymmentä varten”* (2 kohta). Keskustelun perusteella rakenneindikaattoreille hahmoteltiin useita uusia painopistealueita. Tukholman Eurooppa-neuvosto kehotti parantamaan sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien toimien seurantaa ja sopimaan sosiaalisen syrjäytymisen indikaattoreista vuoden 2001 loppuun mennessä. Tukholman Eurooppa-neuvosto kehotti myös neuvostoa ja komissiota kehittämään lasten päivähoitopalveluja ja työn laatua kuvaavat indikaattorit ja varmistamaan, ettei naisten ja miesten palkkojen välillä ole syrjiviä eroja.

4. Göteborgissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto oli yhtä mieltä *“kestävän kehityksen strategiasta, joka täydentää unionin poliittista sitoumusta taloudelliseen ja sosiaaliseen uudistumiseen, lisää Lissabonin strategiaan kolmannen, ympäristöä koskevan ulottuvuuden”* (kohta 20). Göteborgin päätelmissä korostettiin neljää keskeistä kestävään kehityksen aluetta: ilmastonmuutoksen torjunta, kestävä liikenteen varmistaminen, kansanterveyteen kohdistuviin uhkiin vastaaminen ja vastuullisempi luonnonvarojen hoitaminen. Kestävä kehitys on sisällytetty Lissabonin prosessiin ja sen vuoksi sovittiin, että komissio *“arvioi kestävään kehityksen strategian täytäntöönpanoa vuotuisessa yhteenvetoraportissaan tiettyjen pääindikaattoreiden pohjalta, joista neuvosto sopii ajoissa ennen kevään 2002 Eurooppa-neuvostoa”* (25 kohta).

II. KÄYNNISSÄ OLEVA TYÖ

5. Rakenneindikaattoreihin liittyvää työtä on komission yksiköissä tehty Tukholmassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jälkeen kolmella saralla:

- (i) vuoden 2001 yhteenvetoraportissa käytettyjen indikaattoreiden laatua on parannettu
- (ii) sovituille kehitettäville indikaattoreille on laadittu tarkat määritelmät ja tuotettu niitä koskevat tiedot ja
- (iii) on arvioitu, tulisiko indikaattoriluetteloa muuttaa siten, että siinä otetaan huomioon kehitettäviä indikaattoreita koskevan työn edistyminen ja Tukholman ja Göteborgin Eurooppa-neuvostoissa päätetyt poliittiset painopistealueet.

6. Indikaattoreiden laatua parantamalla vahvistetaan yhteenvetoraportin tietojen pohjalta tehtyjä päätelmiä. Eurostat on tehnyt yhteistyötä komission muiden yksiköiden ja jäsenvaltioiden kansallisten tilastokeskusten kanssa luetteloon sisältyvien indikaattoreiden laadun kohentamiseksi. Eurostat on arvioinut kunkin indikaattorin laatua tarkastellen useita laadullisia näkökohtia kuten oikea-aikaisuutta, asiaankuuluvuutta, vertailukelpoisuutta, maiden kattavuutta ja aikasarjan pituutta. Helmikuusta 2000 lähtien on parannettu jo noin kahta kolmasosaa rakenneindikaattoreista. Tietojen välittämiseksi Eurostat on myös rakentanut yleisön käyttöön tarkoitetun Internet-sivuston, jolla on kaikki vuoden 2001 yhteenvetoraportin rakenneindikaattoreista saatavilla olevat tiedot vuosilta 1991–2000.

7. Tässä tiedonannossa esitetään komission viime vuoden aikana tekemän rakenneindikaattoreita koskevan työn tärkeimmät tulokset. Osassa III on uutta indikaattoriluetteloa koskevat tärkeimmät periaatteet. Osassa IV esitetään uudet rakenneindikaattorit ja selitetään, miksi uudet indikaattorit on otettu tämän vuoden luetteloon ja miksi tietyt indikaattorit on täytynyt jättää pois. Lopuksi osassa V kuvataan komission yksiköiden edistymistä uusien indikaattoreiden kehittämisessä viime vuodesta. Liitteessä 3 on lisää yksityiskohtia ja siinä esitetään kehitteillä oleva uusi indikaattoriluettelo.

III. UUTTA INDIKAATTORILUETTELOA KOSKEVAT PERIAATTEET

8. Tämä on toinen vuosi, jolloin komissio on valinnut joukon rakenneindikaattoreita. Indikaattoriluettelo on säilynyt pääosin **muuttumattomana**, jotta ajan mittaan tapahtuvaa edistystä voidaan mitata neuvoston kehotuksen mukaisesti. Muuttumattomuus on perusteltua myös siksi, että useimmat rakenneongelmat ovat yleensä varsin pitkäkestoisia. Se mahdollistaa myös indikaattoreiden luotettavuuden ja laadun jatkuvan parantamisen. Jos indikaattoreita vaihdettaisiin vuosittain, se vaikeuttaisi indikaattoreiden parantamista sekä Eurostatin että kansallisten tilastokeskusten kannalta.

9. Indikaattoriluettelo on ollut myös **joustava**, koska on todettu uusia painopistealueita ja saataville on tullut parempia indikaattoreita. Joustavuuden vastapainona on kuitenkin ollut tarve säilyttää tietty muuttumattomuus, jotta Lissabonin ja Göteborgin tavoitteissa saavutettua edistystä voidaan arvioida johdonmukaisesti ja perustellusti vuosittaisissa yhteenvetoraporteissa.

10. Tärkein muutos on ollut viidennen, **ympäristöä** koskevan alueen lisääminen tarkasteluun. Tämän alueen indikaattorit kattavat neljä tärkeintä Göteborgissa kokoontuneen Eurooppa-

neuvoston painottamaa näkökohtaa (ilmastonmuutoksen torjunta, kestävä liikenteen kehitys, kansanterveyden uhkiin vastaaminen ja luonnonvarojen vastuullisempi hallinta).

11. Indikaattoriluettelo on pidettävä **lyhyenä**, jotta poliittiset viestit säilyvät selkeinä, yksinkertaisina ja oikein kohdistettuina, mutta myös **tasapainoisena**, jotta siitä näkyy, että Lissabonin ja Göteborgin Eurooppa-neuvostot pitivät työllisyyttä, innovaatiota ja tutkimusta, talousuudistuksia, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ympäristöä yhtä tärkeinä. Tämän vuoksi tiedonannossa esitetään 36 indikaattoria eli lukumäärä on lähes sama kuin viime vuonna, vaikka luetteloon on otettu yksi uusi alue (eli ympäristö). Kutakin aluetta kuvataan 6 indikaattorilla, jotta kaikki alueet voidaan kattaa yhtä syvällisesti.

12. Mahdolliset uudet indikaattorit olisi valittava komission yksiköiden Tukholman Eurooppa-neuvoston jälkeen kehittämistä indikaattoreista. Lisäksi uudet indikaattorit olisi saatava toimialalla käynnissä olevista indikaattori- ja esikuva-analyysiprosesseista. On tärkeää, että kaikki nämä toimialakohtaiset prosessit ovat johdonmukaisia kattavien rakenneindikaattoreiden kanssa.

13. Uusien indikaattoreiden on myös täytettävä indikaattoreiden alkuperäisessä valinnassa käytetyt kriteerit. Indikaattoreiden on oltava (1) helposti luettavia ja ymmärrettäviä, (2) poliitikkojen kannalta merkityksellisiä, (3) keskenään johdonmukaisia, (4) saatavana ajoissa, (5) vertailukelpoisia eri jäsenvaltioiden kesken sekä mahdollisimman usein myös muiden maiden kanssa, (6) peräisin luotettavista lähteistä eikä (7) niiden pitäisi aiheuttaa kohtuutonta vaivaa jäsenvaltioille eikä vastaajille.

14. Vuoden 2002 yhteenvetoraportissa rakenneindikaattorit eivät kata **ehdokasmaita**. Eurostat tekee kuitenkin jo nyt yhteistyötä ehdokasmaiden tilastokeskusten kanssa parantaakseen rakenneindikaattoreiden saatavuutta ja laatua näissä maissa. Tämän työn ansiosta ehdokasmaat voitaneen Göteborgissa kokoontuneen Eurooppa-neuvosto pyynnön mukaisesti sisällyttää rakenneindikaattoreihin vuodesta 2003.

IV. UUSI INDIKAATTORILUETTELO

15. Uusi indikaattoriluettelo on laadittu yllä olevien periaatteiden mukaisesti. Luetteloon on lisätty 9 indikaattoria ja 8 indikaattoria on jätetty pois. Muutokset aiheutuivat lähinnä uuden alueen - ympäristön - ottamisesta mukaan tarkasteluun. Tällä tavoin kestävä kehityksen kolme ulottuvuutta (sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristöä koskeva) ilmenevät koko indikaattorivalikoimassa.

16. Luetteloon on otettu myös uusia indikaattoreita, kun tietojen kehittämisessä on edistytty riittävästi, esimerkiksi 'yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne' - indikaattorin osalta, ja kun uusia poliittisia painopistealueita on ilmaantunut, esimerkiksi 'naisten ja miesten palkkaero' ja 'työn laatu'. Myös kaikkien uusien indikaattoreiden täytyy täyttää osassa III esitetyt laatukriteerit.

17. Viimevuotisesta luettelosta on jouduttu jättämään pois joitakin indikaattoreita, koska luetteloon lisättiin uusia indikaattoreita. Tämä on ollut vaikeaa, koska myös viime vuoden indikaattorit valittiin tiukkojen laatukriteereiden perusteella. Luettelosta poistettiin sellaisia indikaattoreita, joiden poliittinen merkitys oli vähäisempi kuin luetteloon otetun uuden indikaattorin, ja sellaisia, jotka olivat osittain päällekkäisiä jonkin toisen indikaattorin kanssa. Yksi indikaattori poistettiin sen vuoksi, että sen tietojen laatu oli kyseenalainen.

Yleiset talousindikaattorit

18. Yleiset talousindikaattorit kuvaavat sitä yleistä talouden tilaa, jossa rakenneuudistuksia tehdään. Uusitusta luettelosta on jätetty pois **julkisyhteisöjen velkaa** koskeva indikaattori, koska se oli osittain päällekkäinen julkisyhteisöjen rahoitusasemaa kuvaavan indikaattorin kanssa, joka myös kuvaa julkisen talouden kehitystä. **Talouden energiavaltaisuutta** kuvaava indikaattori on siirretty uudelle, ympäristöä kuvaavalle alueelle, koska se sopii sinne paremmin. **Työttömyysastetta** kuvaava indikaattori on siirretty työllisyydestä yleisiin talousindikaattoreihin (ks. 23 kohta jäljempänä).

Työllisyys

19. Työllisyysindikaattorit vastaavat useita Lissabonin Eurooppa-neuvoston asettamia keskeisiä tavoitteita: työllisyyden vahvistaminen EU:ssa, sukupuolten tasa-arvo ja aktiivinen työllisyyspolitiikka, kuten panostus elinikäiseen oppimiseen.

20. **Naisten ja miesten palkkaero** on lisätty uuteen luetteloon, koska Tukholman Eurooppa-neuvosto kehotti nimenomaan laatimaan indikaattoreita, *"joilla varmistetaan, että miesten ja naisten välillä ei ole syrjiviä palkkaeroja"*. Jotta miesten ja naisten palkkaeroista saataisiin lisätietoa, miesten ja naisten iän, koulutuksen/ammattitaidon, tehtävän, kokemuksen ja toimialan mukaan mukautettujen palkkatietojen tutkimista jatketaan.

21. Luetteloon on lisätty **työn laatua** kuvaava indikaattori, koska sitä painotettiin Tukholman Eurooppa-neuvostossa. Sitä kuvaamaan on valittu työtapaturmaindikaattori, koska työterveys ja -turvallisuus ovat perustavanlaatuisia työn laatua kuvaavia näkökohtia, kuten komission tiedonannossa *Työllisyys- ja sosiaalipolitiikka: investoiminen laatuun*¹ todettiin. Muita työn laatua kuvaavia indikaattoreita, esimerkiksi 'elinikäinen oppiminen', oli rakenneindikaattoriluettelossa jo aiemmin.

22. **Naisten työllisyysaste** on yhdistetty työllisyysasteeseen, koska yhteenvetoraportissa päätettiin erotella kaikki työllisyys- ja työttömyysasteet sukupuolen mukaan. Näin vältetään näiden kahden indikaattorin päällekkäisyydet. Myös muiden indikaattoreiden kohdalla voitaisiin ajatella sukupuoleen perustuvaa erottelua, jos vankkaa tietoa on saatavilla. Asiaa on tutkittava edelleen.

23. **Työttömyysastetta** kuvaava indikaattori on siirretty yleisiin talousindikaattoreihin, koska se on yleisesti käytetty taloudellista ilmastoja kuvaava indikaattori. Työttömyysaste sopii siis paremmin kuvaamaan muiden yleisten talousindikaattoreiden, kuten BKT:n kasvun ja inflaation, kanssa sitä yleistä talouden tilaa, jossa rakenneuudistuksia tehdään.

24. **Pienipalkkaisten veroasteen** määritelmä on vaihdettu perhetyyppiin "yksinäinen henkilö, joka ansaitsee 67 % teollisuustyöntekijän keskimääräisestä palkasta"². Tämä perhetyyppi on sopivampi, kun arvioidaan verojärjestelmän luomia tekijöitä, jotka kannustavat tai estävät työnantajaa palkkaamaan työvoimaa, koska työnantajat palkkaavat yksittäisiä työntekijöitä näiden perhetilanteesta riippumatta eivätkä verot ja sosiaaliturvamaksut vaihtele juurikaan perhetyypeittäin. Lisäksi kynnyсарvo, joka on 67 % teollisuustyöntekijän keskimääräisestä

¹ KOM(2001)313 lopullinen.

² Aikaisempi määritelmä oli avioparin veroaste (ainoastaan toinen puoliso käy töissä ja ansaitsee 100 % teollisuustyöntekijän keskimääräisestä palkasta), kun avioparilla on kaksi lasta (5–12 vuotta).

palkasta, ilmentää paremmin sitä, että indikaattori koskee yksin eläviä pienipalkkaisia henkilöitä eikä perhetyyppejä, jossa toinen puoliso ansaitsee 100 % teollisuustyöntekijän keskimääräisestä palkasta.

Innovaatio ja tutkimus

25. Innovaatio- ja tutkimusindikaattoreilla mitataan Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmissä painotettua siirtymistä osaamistalouteen tehostamalla T&K-, koulutus- ja tietoyhteiskuntapolitiikkoja.

26. Luetteloon on lisätty indikaattori **luonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkinnot**. Korkealaatuisten henkilöstöresurssien saatavuus on osaamistaloudessa olennaisen tärkeää tiedon luomisen ja levittämisen kannalta. Luonnontieteellisten ja teknologian alan tohtorintutkimusten määrällä mitataan tulevaa henkilöstöresurssien kapasiteettia luoda, levittää, ymmärtää ja käyttää uutta tietoa.

27. Viime vuoden luettelosta on poistettu indikaattori **tieto- ja viestintäteknikkamenot**, koska sen tietojen laatu ja indikaattorin antamat tulokset ovat joutuneet kyseenalaisiksi edellisen tiedonannon antamisen jälkeen. Sen määritelmä oli esimerkiksi liian laaja, jotta se olisi asianmukainen tieto- ja viestintäteknikkainvestointien mittari, koska siinä oli yhdistetty investointimenot ja tieto- ja viestintäteknikan kulutusmenot. Tämä voi vinouttaa maidenvälistä vertailua, koska näistä menoista tieto- ja viestintäteknikkainvestoinnit vaikuttavat enemmän osaamistalouden tulevaan kehitykseen. Varsinkin sellaiset jäsenvaltiot, joissa kulutusmenot ovat suhteellisen suuret, näyttäisivät selviävän vertailussa paremmin kuin jäsenvaltiot, joissa menot ovat samansuuruiset, mutta painottuvat investointeihin. Koska tieto- ja viestintäteknikkainvestoinnit on kuitenkin tärkeä indikaattori, se on otettu mukaan uuteen kehitettävien indikaattoreiden luetteloon (ks. liite 3).

28. Luettelosta on myös poistettu indikaattori **huipputekniikan tuotteiden vienti**. Vaikka se on hyödyllinen mittari, joka kuvastaa hyvin innovatiivisten alojen suhteellista kilpailuetua innovatiivisilla toimialoilla, sitä voidaan arvostella siitä, että huipputekniikan tuotteiden valinta on pakostakin jokseenkin mielivaltaista eivätkä kaikki maat teoreettisella tasolla halua erikoistua huipputekniikan tuotteiden vientiin, jos niiden kilpailuetu on jossain muualla.

29. Innovaation ja tutkimuksen alalla on jo edistytty yhdistelmäindikaattoreiden kehittämisessä, joilla mitataan Euroopan unionin siirtymistä osaamistalouteen. Kahden yhdistelmäindikaattorin – 'investoinnit osaamistalouteen' ja 'osaamistalouteen siirtymisen edistyminen' – kehittäminen ollaan juuri saamassa päätökseen.

Taloussuudistus

30. Taloussuudistuksen indikaattoreilla mitataan Lissabonin Eurooppa-neuvoston painottamaa hyödyke- ja pääomamarkkinoiden uudistamista. Niillä tarkastellaan markkinoiden yhdentymistä, yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen vapauttamisen edistymistä ja mahdollisia julkisten toimien aiheuttamia vääristymiä hyödykemarkkinoiden toiminnassa.

31. Luetteloon on lisätty **yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakennetta** kuvaava indikaattori, jolla mitataan sitä, missä määrin vapauttaminen on lisännyt kilpailua yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla. Valitulla indikaattorilla mitataan, kuinka paljon aiemmin monopoliasemassa olleen toimijan markkinaosuus on pienentynyt kilpailijoiden ilmaannuttua markkinoille. Indikaattori täydentää yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen

hintaindikaattoria selittämällä osan hintakehityksestä. Tämän indikaattorin laatua on parannettava edelleen. Se edellyttää tiivistä yhteistyötä Eurostatin ja kansallisten tilastokeskusten välillä tietojen kattavuuden ja vertailtavuuden parantamiseksi.³

32. Luettelosta on jätetty pois **kaupan yhdentymistä** kuvaava indikaattori, joka on erittäin hyödyllinen kuvattaessa kaupan yhdentymistä, mutta osittain päällekkäinen suhteellista hintatasoa kuvaavan indikaattorin tietojen kanssa. Uudesta luettelosta on jätetty pois myös **investointeja** kuvaava indikaattori, koska sillä ei mitata varsinaisesti talousuudistuksen edistymistä ja se on siten vähemmän keskeinen tämän poliittisen osa-alueen kannalta.

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

33. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden indikaattoreilla mitataan köyhyysastetta ja pitkäkestoista köyhyyttä ja tulonjakoa ja niihin liittyvää sosiaalisen syrjäytymisen riskiä, koska Lissabonin Eurooppa-neuvostossa korostettiin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden merkitystä. Myös Tukholman Eurooppa-neuvosto kehotti parantamaan sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien toimien seurantaa.

34. **Työttömiä kotitalouksia** kuvaava indikaattori on jätetty pois, sillä vaikka se mittaa sitä, missä määrin kokonaisuun kotitalouksiin saattaa kohdistua työttömyydestä johtuva köyhyys- ja syrjäytymisriski, se on jossain määrin päällekkäinen köyhyysastetta ja pitkäkestoista köyhyyttä kuvaavien indikaattoreiden kanssa.

Ympäristö

35. Luetteloon on otettu kuusi uutta, ympäristönsuojelua koskevaa indikaattoria Göteborgin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti. Luetteloon on otettu kaksi ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevaa indikaattoria. **Kasvihuonekaasujen päästöt** on valittu mukaan, koska on olemassa tieteellisiä todisteita, että ilmastonmuutosten yhtenä syynä on ilmakehän kasvihuonepäästöpotentiaalisten kasvu (joka johtuu lähinnä ihmisen toimista). Lämmitys, palvelut, teollisuus ja liikenne – sekä niiden energiantuotanto- ja öljynjalostusvaatimukset – käyttävät suurimman osan fossiilisista polttoaineista ja aiheuttavat kasvihuonekaasujen päästöjä. **Talouden energiavaltaisuus** on otettu mukaan, koska energiatehokkuuden parantaminen on olennaista ilmastonmuutospolitiikan kannalta.

36. Luetteloon on otettu kaksi kestävän liikenteen indikaattoria. **Liikenteen määrän suhdetta BKT:hen** kuvaavalla indikaattorilla seurataan liikenteen kasvun ja BKT:n määrän kasvun erottamista, joka on yksi kestävän kehityksen strategian tavoite. Indikaattorissa esitetään kaksi aikasarjaa, yksi rahtiliikenteelle ja toinen henkilöliikenteelle. Näitä indikaattoreita pyritään parantamaan, jotta ne kertoisivat enemmän ajoneuvojen liikkeistä, mikä mittaa paremmin vaikutusta kestäväan kehitykseen. **Liikennemuotojen välinen muutos** - indikaattorilla seurataan siirtymää maantie- ja lentoliikenteestä rautatie-, vesi- ja julkiseen liikenteeseen, joka on Göteborgin Eurooppa-neuvoston kestäväan kehitystä koskevan strategian päätelmissä mainittu tavoite.

37. **Kaupunki-ilman laatu** on valittu yhdeksi indikaattoriksi, joka ilmentää ympäristöstä aiheutuvaa uhkaa kansanterveydelle. Kaupungeissa asuu noin 80 % Euroopan väestöstä ja siksi ilman puhtaus on merkittävä kansanterveyteen vaikuttava tekijä. Indikaattori perustuu

³ Tämä indikaattorin ottaminen mukaan edellyttää, että jäsenvaltiot toimittavat sitä koskevat tiedot.

niiden päivien keskimääräiseen lukumäärään, joihin valitut ilmansaastuttajat ylittävät määrätyt tasot kaupunkialueilla.

38. Luetteloon on lisätty indikaattori, jolla seurataan luonnonvarojen hoidon tehostamista. **Kunnallista jätteiden keruuta, kaatopaikalle sijoittamista ja jätteiden polttoa** koskeva indikaattori ilmentää yhteiskunnan tuotanto- ja kulutusrakenteita. Vastuullisemman luonnonvarojen hoidon pitäisi näkyä jätteiden määrän vähenemisenä ja talteenoton ja uudelleenkäytön maksimoimisena. Jätteiden hyödyntämisestä ja uudelleen käytöstä on tällä hetkellä saatavilla vähän tietoja, mutta niiden kattavuus paranee tulevaisuudessa.

V. KEHITTEILLÄ OLEVAT INDIKAATTORIT

39. Komission viime vuonna antamassa rakenneindikaattoritiedonannossa esiteltiin 13 kehitteillä olevaa indikaattoria. Syyskuussa 2000 tapahtuneen tiedonannon julkistamisen jälkeen ja erityisesti Tukholmassa maaliskuussa 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jälkeen indikaattoreiden kehittäminen on edistynyt huomattavasti komission yksiköissä.

40. Komission resurssien riittävyyden varmistamiseksi päätettiin keskittyä indikaattoreiden kehittämiseen seuraavilla alueilla: potentiaalinen tuotanto, työn laatu, efektiivinen marginaaliveroaste ja efektiivinen keskimääräinen veroaste, yritysdemografia, osaamistalous, e-yhteiskunta (erityisesti e-hallinto), yritysten rekisteröinti, yhteysverkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakente, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ympäristönsuojelu. Alueet on valittu komission viimevuotisessa tiedonannossa esitettyjen ja ministerineuvoston korostaminen painopistealueiden perusteella. Indikaattoreita kehitetään erityisesti Tukholman ja Göteborgin Eurooppa-neuvostojen määrittelemien painopistealueiden mukaisesti esimerkiksi työn laadun, lasten päivähoiton, naisten ja miesten syrjivien palkkaerojen ja erityisesti kestävän kehityksen osalta. Liitteessä 3 esitetään lyhyesti kullakin alueella saavutettu edistys.

41. Komissio pohdiskelee myös mahdollisuutta käyttää yhdistelmäindikaattoreihin perustuvaa lähestymistapaa. Yhdistelmäindikaattoreita käytetään jo eräissä yksityiskohtaisemmissa toimialakohtaisissa menettelyissä, kuten innovaatiotulostaulussa. Yhdistelmäindikaattorit lasketaan painottamalla yhteen joukko tarkkaan valittuja osaindikaattoreita, jolloin saadaan yhteenveto kunkin jäsenvaltion edistymisestä tietyllä osa-alueella. Yhdistelmäindikaattoreiden etuna on, että niillä voidaan kattaa laajemmat tiedot kuin nykyisessä rakenneindikaattoriluettelossa ja niiden avulla voitaisiin vähentää luettelossa olevien indikaattoreiden lukumäärää. Koska yhdistelmäindikaattoreiden perusteella tehdään vankkoja poliittisia päätelmiä, niiden on oltava luotettavia ja perustuttava vahvaan metodologiaan. Sen vuoksi niiden kehittämistä on jatkettava ja tarkasteltava edelleen sitä, kuinka ne voitaisiin integroida rakenneindikaattoriluetteloon, ja arvioitava niiden välittämien poliittisten viestien johdonmukaisuutta.

LIITE 1 – VUODEN 2002 YHTEENVETORAPORTIN INDIKAATTORIT

36 rakenneindikaattorin luettelo vuoden 2002 yhteenvetoraporttia varten
<p>Yleiset talousindikaattorit</p> <ol style="list-style-type: none">BKT henkeä kohti (ostovoimastandardin mukainen) ja BKT:n määrän kasvuTyön tuottavuus (työntekijää kohti ja työtuntia kohti)TyöttömyysInflaatioReaalisten yksikkötyökustannusten nousuJulkisyhteisöjen rahoitusasema
<p>I. Työllisyys</p> <ol style="list-style-type: none">Työllisyysaste (kokonaistyöllisyys ja naisten ja miesten työllisyys)Ikääntyvien työntekijöiden työllisyysasteNaisten ja miesten palkkaeroPienipalkkaisten veroasteElinikäinen oppiminen (aikuisten osallistuminen koulutukseen)Työtapaturmat (työn laatu)
<p>II. Innovaatio ja tutkimus</p> <ol style="list-style-type: none">Julkiset koulutusmenotTutkimus- ja kehittämismenotInternet-yhteyksien yleisyysLuonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkinnotPatentitPääomasijoittaminen
<p>III. Talousuudistus</p> <ol style="list-style-type: none">Suhteellinen hintataso ja hintojen lähentyminenHinnat yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoillaYhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenneJulkiset hankinnatAla- ja tapauskohtaiset valtiontuetArvopaperimarkkinoilta hankittu pääoma
<p>IV. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus</p> <ol style="list-style-type: none">Tulonjako (viidenneksittäin)Köyhyysaste ennen sosiaalisia tulonsiirtoja ja niiden jälkeenPitkäkestoinen köyhyysAlueelliset erotPelkän oppivelvollisuuskoulun suorittaneet, jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessaPitkäaikaistyöttömyys

V. Ympäristö

1. Kasvihuonekaasujen päästöt

2. Talouden energiavaltaisuus

3. Liikenteen määrä suhteessa BKT:hen (rahti- ja henkilöliikenne)

4. Liikennemuotojen välinen muutos

5. Kaupunki-ilman laatu

6. Kunnallinen jätehuolto

Uudet indikaattorit on lihavoitu.

LIITE 2 – YHTEENVETO LUETTELOON TEHDYISTÄ MUUTOKSISTA

Luetteloon lisätyt indikaattorit	Luettelosta poistetut indikaattorit
Yleiset talousindikaattorit	Yleiset talousindikaattorit 1. Julkisyhteisöjen velka
I. Työllisyys 1. Työtapaturmat (kuolemaan johtaneet ja vakavat työtapaturmat) 2. Naisten ja miesten palkkaero	I. Työllisyys 2. Työllisyyden kasvu 3. Naisten työllisyysaste (yhdistetty työllisyysasteeseen)
II. Innovaatio ja tutkimus 3. Luonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkimukset	II. Innovaatio ja tutkimus 4. Tieto- ja viestintätekniikkamenot 5. Huipputekniikan tuotteiden vienti
III. Talousuudistus 4. Yhteysverkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne	III. Talousuudistus 6. Kaupan yhdentyminen 7. Investoinnit
IV. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus	IV. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus 8. Työttömät kotitaloudet
V. Ympäristö 5. Kasvihuonekaasujen päästöt 6. Liikenteen määrä (tonnia ja matkustajia x km) jaettuna BKT:llä 7. Liikennemuotojen välinen muutos 8. Kaupunki-ilman laatu 9. Kunnallinen jätehuolto	V. Ympäristö

Huom. 'Työttömyysaste' on siirretty työllisyydestä yleisiin talousindikaattoreihin. 'Talouden energiavaltaisuus' on siirretty yleisistä talousindikaattoreista ympäristöön.

LIITE 3 - KEHITTEILLÄ OLEVAT INDIKAATTORIT

1. Komission yksiköt ovat edistyneet hyvin uusien indikaattoreiden kehittämisessä sen jälkeen kun viimevuotinen tiedonanto rakenneindikaattoreista julkistettiin syyskuussa 2000 ja erityisesti Tukholmassa maaliskuussa 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jälkeen.

2. Tässä liitteessä kuvataan edistystä niillä alueilla, joihin komission yksiköt ovat keskittyneet: potentiaalinen tuotanto, työn laatu, efektiivinen marginaaliveroaste, yritysdemografia, e-yhteiskunta, yritysten rekisteröinti, yhteysverkkoja käyttävien toimialojen markkinarakente, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ympäristö. Tässä liitteessä esitellään myös uusien, kehitteillä olevien indikaattoreiden luettelo.

3. Komissio pohdiskelee myös mahdollisuutta käyttää yhdistelmäindikaattoreihin perustuvaa lähestymistapaa. Kahden innovaation ja tutkimuksen alaan kuuluvan yhdistelmäindikaattorin – 'investoinnit osaamistalouteen' ja 'osaamistalouteen siirtymisen edistyminen' – kehittäminen on edennyt ja työ on tarkoitus saada päätökseen ennen vuoden 2003 yhteenvetoraporttia. Yhdistelmäindikaattoreiden kehittämistä on jatkettava ja tarkasteltava edelleen sitä, kuinka ne voitaisiin integroida rakenneindikaattoriluetteloon, ja arvioitava niiden välittämien poliittisten viestien johdonmukaisuutta.

Yleinen talouden tila

4. **Potentiaalisen tuotannon** indikaattorin estimoimiseksi on komission työssä pidetty parempana tuotantofunktioon perustuvaa lähestymistapaa kuin tilastollista lähestymistapaa. Tarkasta metodologiasta ollaan pääsemässä yksimielisyyteen, mutta indikaattori ei kuitenkaan ole käytettävissä ajoissa vuoden 2002 yhteenvetoraporttia varten.

Tvöllisyys

5. Laekenin Eurooppa-neuvostoa varten on laadittu pitkä luettelo **työn laatua** kuvaavia indikaattoreita osana rinnakkaista prosessia. Yksi niistä – elinikäinen oppiminen – oli jo viime vuoden luettelossa. Neljää uutta indikaattoria on ehdotettu rakenneindikaattoreiksi tänä vuonna, ja indikaattorit 'kuolemaan johtaneet ja vakavat työtapaturmat' ja 'mukautettu naisten ja miesten palkkaero' on sisällytetty luetteloon. Jotta saataisiin lisätietoja miesten ja naisten palkkaeron analysoimiseksi, jatketaan miesten ja naisten iän, koulutuksen/ammattitaidon, toimen, kokemuksen ja toimialan mukaan mukautettujen palkkatietojen tutkimista.

6. **Efektiivisen marginaaliveroasteen** ja efektiivisen keskimääräisen veroasteen indikaattoreita määritellään parhaillaan yhteistyössä OECD:n kanssa. Tavoitteena on erityisesti, että näillä indikaattoreilla voitaisiin todeta köyhyys- ja työttömyysloukut. Oli kuitenkin olemassa riski, että vuoden 1999 tiedot eivät ehdi valmistua vuoden 2002 yhteenvetoraporttia varten.

Innovaatio ja tutkimus

7. **Tietoyhteiskuntaa** varten on kehitetty kolme indikaattoria. Internetiin pääsyn tasoa kuvaavan indikaattorin täydentämiseksi julkistettiin kesäkuussa 2001 ensimmäiset tiedot indikaattorista 'koululaisten lukumäärä Internet-yhteydessä olevaa tietokonetta kohden'. Koska yli 90 prosentilla EU:n kouluista on nyt Internet-yhteys, tämä uusi indikaattori mittaa tarkemmin koululaisten Internet-yhteyksien todellista tasoa. Toinen indikaattori, 'e-hallinto', on määritelty 20 julkisen *on-line* -peruspalvelun keskimääräiseksi prosentuaaliseksi käytöksi.

Koska tätä indikaattoria koskevat lopulliset kyselytutkimustulokset saadaan vasta marraskuussa 2001, tietojen laatua ei ole voitu arvioida eikä indikaattoria voida ottaa mukaan tämän vuoden yhteenvetoraporttiin. E-hallinto on sen vuoksi otettu mukaan indikaattorina, jota on vielä kehitettävä. 'Sähköisen kaupan prosenttiosuus liikevaihdosta' -indikaattoria (koskee sekä yritysten välistä kauppaa että yritysten ja yksityisasiakkaiden välistä kauppaa) koskevat alustavat tiedot saadaan lokakuussa 2001 ja koko vuoden 2001 tiedot syyskuussa 2002. Tätäkään indikaattoria ei siis ole voitu ottaa mukaan yhteenvetoraporttiin, mutta se on mukana kehitettävänä indikaattorina.

Taloussuudistus

8. Komission yksiköt ja kansalliset tilastokeskukset Eurostatin kautta ovat keränneet tietoja **yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenteesta**. Tietojen laatu vaihtelee toimialoittain ja valitun indikaattorin tarkan määritelmän mukaan. Tarpeeksi ja riittävän hyvälaatuisia tietoja lienee kuitenkin saatavilla, jotta 'monopoliyrityksen markkinaosuus' voidaan ottaa mukaan indikaattoriksi luetteluun. Tämän alueen indikaattoreiden laadun parantamista on jatkettava tiiviissä yhteistyössä Eurostatin ja kansallisten tilastokeskusten kanssa tulevaisuudessa.

9. **Yritysdemografian** osalta tietoja 'yritysten synnystä' ja 'uusien yritysten selviytymisasteesta' lienee saatavilla useimpien jäsenvaltioiden osalta vuoden 2002 loppuun mennessä ja kaikkien jäsenvaltioiden osalta vuoteen 2003 mennessä. Tiedot 'yrityskuolemista' saadaan teknisten vaikeuksien vuoksi käyttöön vasta vuoden 2004 yhteenvetoraporttia varten.

10. **Yritysten rekisteröintiä** koskevia indikaattoreita kehitetään osana BEST (yritysten toimintaolosuhteiden yksinkertaistaminen) -menettelyä monivuotisen yritysten ja yrittäjyyden edistämishojelman puitteissa. Maaliskuussa 2002 tietoja pitäisi olla saatavilla seuraavista indikaattoreista: osakeyhtiön rekisteröintiin tarvittava aika, osakeyhtiön rekisteröintikustannukset, osakeyhtiön rekisteröintiin liittyvien menettelyiden lukumäärä ja osakeyhtiön rekisteröinnin edellyttämä vähimmäispääoma.

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

11. Sosiaalisen suojelun komiteassa on painotettu sosiaalisen syrjäytymisen moniulotteisuutta. Parhailaan ollaan laatimassa riittäviä indikaattoreita esimerkiksi terveydestä ja sosioekonomisesta asemasta sekä asuin- ja elinolosuhteista. Lisäksi on edistytty ajankohtaisempien tietojen keräämisessä Euroopan yhteisön kotitalouksien kyselytutkimuksesta (*European Community Household Panel*, ECHP). Vuosi 1998 tulee olemaan viimeinen vuosi, jolta on saatavilla tietoja vuoden 2002 yhteenvetoraporttia varten. Tämä lyhentää viivettä yhdellä vuodella viime vuoteen verrattuna. Tulevaisuudessa tällaiset indikaattorit perustuvat uuteen tuloja ja elinolosuhteita kuvaavaa tilastoon *Statistics on Income and Living Conditions* (EU-SILC), josta odotetaan saatavan vain 2 vuotta vanhoja tietoja. Lisäksi on kehitteillä **lasten päivähoitoa** koskevat indikaattorit, esimerkiksi tarkistamalla EU:n työvoimatiedustelua, mutta niitä koskevia tietoja ei saada tietoja vielä vuoden 2002 yhteenvetoraporttiin.

Uusi kehitteillä oleva indikaattoriluettelo

12. Edellisessä jaksossa kuvattiin alueita, joilla edistytettiin merkittävästi viime vuonna. Tässä jaksossa esitetään jäljempänä uusi, työn alla oleva indikaattorien luettelo. Uudessa luettelossa on indikaattoreita, jotka on säilytetty viime vuoden luettelosta, mutta jotka eivät olleet ajoissa

valmiit otettaviksi tämän vuoden luetteloon, vaikka niiden kehittämisessä on edistytty huomattavasti. Tämä koskee potentiaalista tuotantoa, efektivistä marginaaliveroastetta, yritysdemografiaa, sähköistä kauppaa ja yritysten rekisteröintiä. Eräät muut indikaattorit on säilytetty viime vuodesta, koska niissä edistyttiin vain vähän sen vuoksi, että komission yksiköiden oli rajattava huomionsa hallittavissa olevan indikaattorimäärän kehittämiseen.

13. Luettelo on lisätty uusi **lasten päivähoitojärjestelyjä** koskeva indikaattori, koska Tukholman Eurooppa-neuvosto kehotti kehittämään tätä aluetta koskevia indikaattoreita. **E-hallintoa** koskeva indikaattori on otettu mukaan, koska sen merkitystä on korostettu sisämarkkinaneuvostossa, ja sen kehittäminen on edistynyt hyvin. **Tieto- ja viestintäteknikkainvestointeja** koskeva indikaattori on lisätty kehitteillä olevien indikaattoreiden luetteloon, koska se oli jätettävä pois indikaattoriluettelosta teknisten vaikeuksien vuoksi. **Rahoitussektorin yhdentymisen** on otettu luetteloon, koska tarvittiin indikaattori, joka kuvaa rahoitussektorin yhdentymistä paremmin kuin 'arvopaperimarkkinoilta hankittu pääoma', joka on hyvin riippuvainen suhdannetilanteesta. Uudelle **ympäristöä** koskevalle alueelle on ehdotettu kuutta indikaattoria. Tämä selittyy sillä, että alue on vasta äskettäin otettu mukaan rakenneindikaattoreihin ja sillä, että ympäristöindikaattorit ovat suhteellisen kehittymättömiä muihin alueisiin verrattuna. Alueeseen kuuluva **toimintakykyä painotettua elinajan odotetta** koskeva indikaattori ilmentää hyvän terveyden merkitystä tuottavan, tyydyttävän ja riippumattoman elämän kannalta.

Kehitteillä olevien indikaattoreiden luettelo
Yhdistelmäindikaattorit
Yleiset talousindikaattorit <i>1. Potentiaalinen tuotanto</i> 2. Tuotannontekijöiden kokonaistuottavuus
I. Työllisyys 3. Avoimet työpaikat 4. <i>Työn laatu</i> 5. <i>Efekttiivinen marginaaliveroaste ja efekttiivinen keskimääräinen veroaste</i> 6. Lasten päivähoitojärjestelyt
II. Innovaatio ja tutkimus 7. Osaamistaloutta kuvaavat yhdistelmäindikaattorit 8. Julkiset ja yksityiset investoinnit inhimilliseen pääomaan 9. <i>Sähköinen kauppa</i> 10. <i>E-hallinto</i> 11. Tieto- ja viestintätekniikkainvestoinnit
III. Talousuudistus 12. <i>Yritysdemografia</i> 13. <i>Yritysten rekisteröinti</i> 14. Pääoman kustannukset 15. Rahoitussektorin yhdentymisen
IV. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus Sosiaalisen suojelun komitea ja komission yksiköt jatkavat indikaattoreiden kehittämistä.
V. Ympäristö 16. Myrkyllisten kemikaalien kulutus 17. Toimintakykypainotettu elinajan odote 18. Biologinen monimuotoisuus 19. Resurssien tuottavuus 20. Valikoitujen materiaalien kierrätysnopeus 21. Vaarallisten jätteiden tuottaminen

Ne indikaattorit, joissa on saavutettu edistystä, on kursivoitu.

LIITE 4 – Valittujen indikaattoreiden määritelmä, lähde, tietojen saatavuus ja poliittinen tavoite

Yleiset talousindikaattorit

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus*	Poliittinen yleistavoite
a. Ostovoimakorjattu BKT henkeä kohti ja BKT:n määrän kasvu	Ostovoimakorjattu BKT henkeä kohti BKT:n kasvu kiinteään hintaan (perusvuosi 1995)	Eurostat; kansantalouksien tilinpidot.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Taloukasvu, elintaso
b. Työn tuottavuus	Ostovoimakorjattu BKT työllistä kohti Ostovoimakorjattu BKT työtuntia kohti suhteessa EU15:en (EU15=100)	Eurostat; kansantalouksien tilinpidot ja OECD.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Talouden kokonaistehokkuus
c. Työttömyys	Työttömien kokonaismäärän osuus kokonaistyövoimasta – yhdenmukaistetut sarjat (kokonaistyöttömyys, naisten ja miesten työttömyys.)	Eurostat; työttömyystilastot.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Täystyöllisyys, sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
d. Inflaatio	Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen prosenttimuutos (vuosikeskiarvo)	Eurostat; hintatilastot.	<i>Kattavuus:</i> Kaikkien jäsenvaltioiden YKHI. Yhdysvaltain ja Japanin tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Terve makrotaloudellinen ympäristö
e. Reaalisten yksikkötyökustannusten nousu	Suhteen kasvu: työvoimakustannukset työntekijää kohti käypään hintaan jaettuna BKT:llä käypään hintaan suhteessa kokonaistyöllisyyteen	Eurostat; kansantalouksien tilinpidot.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Terve makrotaloudellinen ympäristö
f. Julkisyhteisöjen rahoitusasema	Valtion, osavaltioiden, paikallis-hallinnon ja sos.turvarahastojen nettoluotonotto/-anto, % suhteessa BKT:hen.	Eurostat, OECD.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Terve makrotaloudellinen ympäristö

* Aikasarjoissa ilmoitetaan vuodet, joiden tietoja on saatavilla useimmista jäsenvaltioista.

(I) TYÖLLISYYS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus	Poliittinen yleistavoite
1. Työllisyysaste (kokonaistyöllisyys ja naisten ja miesten työllisyys)	15–64-vuotiaiden työllisten osuus koko 15–64-vuotiaasta väestöstä (kokonaistyöllisyys, naisten ja miesten työllisyys.)	Eurostat; työvoimatiedustelu	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Täystyöllisyys
2. Ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste	Työllisten ikääntyvien (55–64-vuotiaiden) osuus koko 55–64-vuotiaasta väestöstä (kokonaistyöllisyys, naisten ja miesten työllisyys.)	Eurostat; työvoimatiedustelu	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Täystyöllisyys. Sosiaalisen syrjäytymisen torjunta.
3. Naisten ja miesten palkkaero	Naisten tuntipalkkaindeksin suhde miesten indeksiin vähintään 15 tuntia viikossa työskentelevien osalta	Eurostat; Euroopan yhteisön kotitalouksien kyselytutkimus (ECHP)	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1995–97.	Sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjunta
4. Pienipalkkaisten veroaste	Pienipalkkaisen (lapseton, yksin elävä henkilö, jonka palkka on 67 % teollisuustyöntekijän keskipalkasta), tuloveron ja työnantaja- ja työntekijämaksujen, joista vähennetään käteisavustukset, osuus työvoimakustannuksista.	OECD; Fiscal Affairs Statistics (teollisuustyöntekijän osalta)	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99, arviot vuodesta 2000.	Työhön kohdistuvan verorasitteen mittaaminen (varsinkin pienipalkkaisten ja suhteellisen ammattitaidottomien osalta).
5. Elinikäinen oppiminen (aikuisten osallistuminen koulutukseen)	Koulutukseen osallistuvan 25–64-vuotiaan väestön osuus (aikuisten osallistuminen koulutukseen tutkimusta edeltävien neljän viikon aikana)	Eurostat; työvoimatiedustelu	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot; vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla; Ranska, Alankomaat ja Portugali käyttävät metodologiaa, joka ei ole yhdenmukaistettu. <i>Aikasarjat:</i> 1992–2000.	Täystyöllisyys. Työpaikkojen lukumäärän lisääminen ja laadun parantaminen.
6. Kuolemaan johtaneet ja vakavat työtapaturmat (työn laatu)	Työtapaturmien (kuolemaan johtaneiden ja vakavien) lukumäärä per 100 000 työllistä.	Eurostat; Euroopan työtapaturmatilasto (<i>European Statistics on Accidents at Work, ESAW</i>)	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. <i>Aikasarjat:</i> 1994–98.	Työn laatu

(II) INNOVAATIO JA TUTKIMUS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus	Poliittinen yleistavoite
1. Julkiset koulutusmenot	Julkisten koulutusmenojen kokonaismäärä, prosenttia suhteessa BKT:hen.	Unescon, OECD:n ja Eurostatin yhteinen kysely.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. <i>Aikasarjat:</i> 1995–1998 (vuoden 1999 tiedot saatavilla vuoden 2002 alussa).	Inhimillisten voimavarojen laatu
2. Tutkimus- ja kehitysmenot	Tutkimuksen ja kehityksen kokonaismenot jaoteltuna yrityssektoriin ja muihin, % suhteessa BKT:hen.	Eurostat; jäsenvaltioiden kokoama Eurostatin kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot (paitsi Luxemburg), USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99 (1998 ja 1999 useimpien jäsenvaltioiden osalta).	T&K-toiminta
3. Internet-yhteyksien yleisyys	Niiden kotitalouksien prosentiosuus, joilla on Internet-yhteys kotona.	Eurobarometri-tutkimus	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA. ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1999–2001 (6 kuukauden välein).	Tietoyhteiskunta
4. Luonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkinnot	Uudet luonnontieteelliset ja teknologian alan tohtorintutkinnot yhteensä suhteessa 1 000 henkeen 25–34 -vuotiaasta väestöstä	Unescon, OECD:n ja Eurostatin yhteinen kyselytutkimus	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot paitsi Kreikka ja Luxemburg. USA:n ja Japanin tiedot. <i>Aikasarjat:</i> 1997–99	Henkilöstöressurssien laatu
5. Patentit	Eurooppalaisten ja amerikkalaisten patenttien lukumäärä per miljoona asukasta (EPO:n ja USPTO:n patentit).	Euroopan patenttiovirasto (<i>European Patent Office</i> , EPO) ja Yhdysvaltain patenttiovirasto (<i>US Patent Office</i> , USPTO).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99 (alustavia tietoja vuodelta 2000).	Innovaatiokyky
6. Pääomasijoittaminen	Riskipääomasijoitukset (yksityiset pääomasijoitukset miinus yritysostot) suhteessa BKT:hen. Jaotellaan investoinnin vaiheen mukaan.	Euroopan pääomasijoitusyhdistys EVCA (EU), Price Waterhouse Coopers (USA).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot (paitsi Luxemburg), USA, ei Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Rahoituksen saatavuus, erityisesti yritystoiminnan aloittamista varten

(III) TALOUSUUDISTUS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus	Poliittinen yleistavoite
1. Suhteellinen hintataso ja hintojen lähentyminen	Yksityisen loppukulutuksen suhteellinen hintataso ml. välilliset verot (EU=100)	Eurostat / OECD (hintatilastot: OVP-indikaattorit)	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–98 jäsenvaltioiden osalta. Vuodet 1993 ja 1996 USA:n ja Japanin osalta sekä arviot muilta vuosilta. Arviot vuosilta 1999 ja 2000.	Hyödykemarkkinoiden yhdyntymisen. Markkinoiden tehokkuus
2. Hinnat yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla	Tietoliikenne-, sähkö- ja kaasumarkkinoiden hintataso ja -kehitys	Eurostat; energiatilastot. Tietoliikennetiedot PO INFISO:lta.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Joitakin USA:n ja Japanin tietoliikennetietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1992–2001 sähkön ja kaasun osalta. 1997–2000 tietoliikenteen osalta.	Markkinoiden tehokkuus
3. Yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen markkinarakenne	Entisen monopoliyhtiön markkinaosuus kiinteiden verkkojen ja matkapuhelinverkkojen markkinoilla. Sähkömarkkinoiden suurimman tuottajan markkinaosuus.	Sähköä koskeva komission tutkimus. Tietoliikennetiedot PO INFISO:lta.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot paitsi Tanska. Kiinteiden verkkojen osalta kaikki jäsenvaltiot paitsi Saksa; matkapuhelinverkkojen osalta kaikki jäsenvaltiot; sähkön osalta kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg. <i>Aikasarjat:</i> 1997–99 kiinteät verkot, 2000 matkapuhelinverkot.	Markkinoiden tehokkuus
4. Julkiset hankinnat	Avoimesti ilmoitettujen julkisten hankintojen arvo, % suhteessa BKT:hen	PO MARKT; Eurostat	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 1993–2000.	Hyödykemarkkinoiden yhdyntymisen
5. Ala- ja tapauskohtaiset valtiontuet	Ala- ja tapauskohtaiset valtiontuet, % suhteessa BKT:hen	PO COMP	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. USA:n ja Japanin tietoja ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 3 vuoden keskiarvot vuosilta 1990–92 ja 1997–99.	Yhtenäismarkkinoiden vääristymät
6. Arvopaperimarkkinoilta hankittu pääoma	Arvopaperimarkkinoilta hankittu pääoma, % suhteessa BKT:hen	Fédération Internationale des Bourses de Valeurs (FIBV).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Kasvurahoitus

(IV) SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus	Poliittinen yleistavoite
1. Tulonjako (tuloviidenneksittäin)	Väestön suurituloisimman viidenneksen tulot suhteessa pienituloisimman viidenneksen tuloihin. Tulojen jakautuma lasketaan käyttämällä yhdenmukaistettuja kokonaistuloja.	Eurostat; EY:n kotitalouksien kyselytutkimus (ECHP).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1995–97.	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
2. Köyhyysaste ennen sosiaalisia tulonsiirtoja ja niiden jälkeen	Köyhyysrajan alapuolella elävien osuus väestöstä ennen sosiaalisia tulonsiirtoja ja niiden jälkeen. Köyhyysraja = 60 % mediaanituloista.	Eurostat; EY:n kotitalouksien kyselytutkimus (ECHP).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1995–97.	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
3. Pitkäkestoinen köyhyys	Köyhyysrajan alapuolella kolme vuotta yhtäjaksoisesti olleen väestön osuus.	Eurostat; EY:n kotitalouksien kyselytutkimus (ECHP).	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot paitsi Belgia, Suomi ja Ruotsi. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1996–97.	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
4. Alueelliset erot	Ostovoimakorjatun henkeä kohti lasketun BKT:n vaihtelukoero NUTS 3 -tason alueilla maiden sisällä.	Eurostat; alueelliset tilastot.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Italiasta vain NUTS 2 -taso. Ei tietoja Ranskan merentakaisista alueista. <i>Aikasarjat:</i> 1995–98 ESA95:n pohjalta. 1991-94 ESA79:n pohjalta.	Yhteenkuuluvuus
5. Pelkän oppivelvollisuuskoulun suorittaneet, jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessa	Niiden 18–24-vuotiaiden osuus, joilla on vain alemman keskitason koulutus ja jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa jatkokoulutuksessa.	Eurostat; työvoimatiedustelu.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 1992–2000 (Irlannin ja Itävallan osalta viimeiset tiedot vuodelta 1997).	Inhimillisen pääoman kehittäminen. Sosiaalisen syrjäytymisen torjunta
6. Pitkäaikaistyöttömyys	Pitkäaikaistyöttömien (yli 12 kk) osuus kokonaistyövoimasta - yhdenmukaistetut sarjat.	Eurostat; perustuu työvoimatiedusteluun.	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot lukuun ottamatta Kreikkaa. Vertailukelpoisia tietoja USA:sta ja Japanista ei ole saatavilla. <i>Aikasarjat:</i> 1991–2000.	Täydytysoikeus. Sosiaalisen syrjäytymisen torjunta

(V) YMPÄRISTÖ

Indikaattori	Määritelmä	Lähde	Tietojen saatavuus	Poliittinen yleistavoite
1. Kasvihuonekaasujen päästöt	Kuuden tärkeimmän kasvihuonekaasun (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFC, PFC ja SF ₆) kokonaispäästöt ilmaistuna hiilidioksidiekvivalenttitonneina.	Euroopan ympäristökeskus	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99.	Ilmastonmuutoksen rajoittaminen ja Kioton pöytäkirjan täytäntöönpano
2. Talouden energiavaltaisuus	Energian bruttokulutus maassa jaettuna BKT:llä.	Eurostat; energiatilastot	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot, USA ja Japani. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99.	Energian käytön tehostaminen
3. Liikenteen määrä suhteessa BKT:hen (rahti- ja henkilöliikenne)	Liikenteen määrän (rahti- ja henkilöliikenne) indeksin kasvu suhteessa BKT:n kasvuun. Mitataan tonnia-km/BKT ja henkilöliikenne-km/BKT, indeksinä vuosi 1995.	Eurostat / PO TREN/Yhdysvaltain liikennetilastovirasto	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot ja USA. Japanin tiedot saataneen yhteenvetoraporttia varten. <i>Aikasarjat:</i> Rahtiliikenne 1991–96; henkilöliikenne 1991–99.	Liikenteen kasvun erottaminen talouden kasvusta
4. Liikennemuotojen välinen muutos (rahti- ja henkilöliikenne)	Eri rahtiliikennemuotojen välinen kehitys (maantie- ja muut liikennemuodot: rautatie-, sisävesiliikenne, putkiverkostot, meri) ja eri henkilöliikennemuotojen välinen kehitys (maantie- ja lentoliikenne ja muut: rautatie- ja vesiliikenne ja julkinen liikenne).	Eurostat / PO TREN/Yhdysvaltain liikennetilastovirasto	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot ja USA. Japanin tiedot saataneen yhteenvetoraporttia varten. <i>Aikasarjat:</i> Rahtiliikenne 1991–96; henkilöliikenne 1991–99.	Kehitys kohti ympäristöystävällisempiä liikennemuotoja
5. Kaupunki-ilman laatu	Kaupunkialueiden otsoni- ja hiukkaspitoisuuksiin perustuvat indikaattorit (niiden päivien lukumäärä, jolloin saastuminen ylittää kummallekin ilmansaasteelle valitut normit).	Euroopan ilman laatua käsittelevä teemakeskus	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot paitsi Luxemburg ja Ruotsi otsonin osalta ja Saksa, Ranska, Italia, Luxemburg, Portugali ja Ruotsi hiukkasten osalta. Ei USA:n ja Japanin tietoja. <i>Aikasarjat:</i> 1991–99 (tiedoissa on joitakin puutteita).	Kaupunki-ilman laadun parantaminen
6. Kunnallinen jätehuolto	Kunnallinen jätteiden keruu, kaatopaikalle sijoittaminen ja polttaminen. Mitataan kiloissa henkeä kohti vuodessa.	Eurostat; ympäristötalastot	<i>Kattavuus:</i> Kaikki jäsenvaltiot paitsi Itävalta jätteiden keruun osalta ja Kreikka, Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta jätteenpolton osalta. Kaikkia jäsenvaltioita koskevat tiedot saataneen vuoden 2001 loppuun mennessä. <i>Aikasarjat:</i> 1991–98 (tiedoissa on joitakin puutteita).	Jätteiden syntymisen ja haitallisen jätteiden käsittelyn vähentäminen